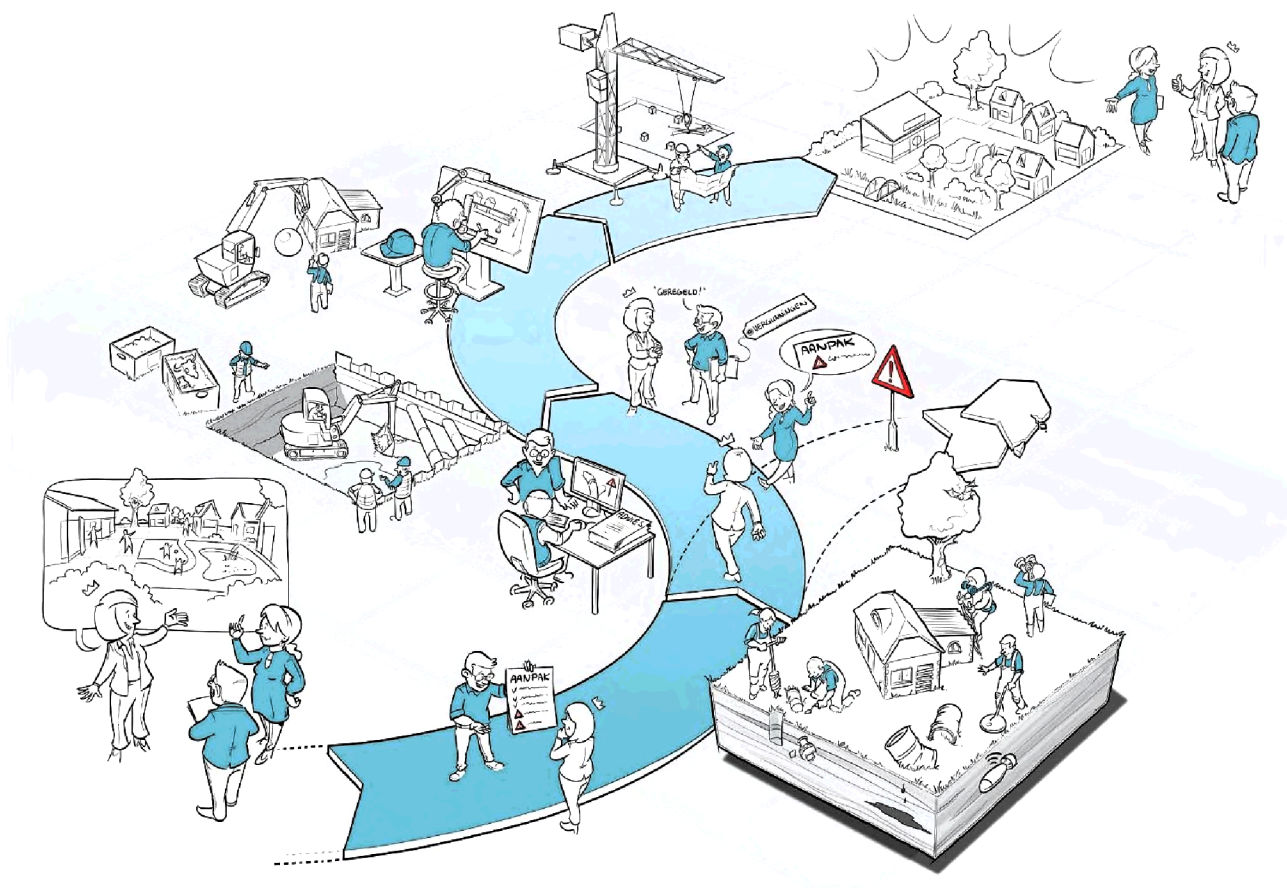

2384 Quicksan Wet natuurbescherming – Huygenskwartier, Voorburg

RAPPORT

Datum	:	12-2-2020
Kenmerk	:	R&O19112384/REI/rap1
Auteur	:	
Vrijgave	:	
Opdrachtgever	:	Waaier Projectrealisatie b.v.

Inhoud

1.	Inleiding.....	3
1.1	Aanleiding.....	3
1.2	Doel van het onderzoek	3
1.3	Leeswijzer	3
2.	Opzet en uitvoering van het onderzoek	4
2.1	Bureaustudie	4
2.2	Veldonderzoek	4
2.3	Effectenbeoordeling	4
3.	Beschrijving van het plangebied	5
3.1	Ligging plangebied ten opzichte van beschermde gebieden en omgeving	5
3.2	Algemene beschrijving van het plangebied	6
4.	Wettelijk kader	8
4.1	Wet natuurbescherming, onderdeel soorten	8
4.2	Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland	9
5.	Resultaten en effectenbeoordeling	10
5.1	Vleermuizen	10
5.2	Grondgebonden zoogdieren	11
5.3	Vaatplanten	11
5.4	Vogels	11
5.5	Amfibieën en reptielen.....	12
5.6	Overige beschermde soorten	12
5.7	Bomen in het plangebied	13
6.	Effecten, verplichtingen en aanbevelingen	14
6.1	De zorgplicht zoals weergegeven in artikel 1.11	15
6.2	De zorgplicht specifiek voor vogels in artikel 3.1	15
6.3	Overzicht van onderzochte soortgroepen en onderzoeksresultaten	16
6.4	Aanbevelingen.....	17
	Literatuur en bronvermelding	19

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van Waaier projectrealisatie b.v. is een flora- en faunaonderzoek uitgevoerd op de locatie van het te ontwikkelen Huygenskwartier, welke is gelegen tussen de Raadhuisstraat en de Herenstraat. De voorgenomen plannen betreffen de sloop van meerdere opstallen in het plangebied en de realisering van nieuwbouw.

1.2 Doel van het onderzoek

Deze quickscan flora en fauna heeft ten doel de voorgenomen plannen te toetsen aan de huidige natuurwetgeving zodat duidelijk wordt welke maatregelen moeten worden getroffen om overtreding van deze wet te voorkomen. Het plangebied is onderzocht en beoordeeld op de aanwezigheid van en betekenis voor door de Wet natuurbescherming beschermde plant- en diersoorten.

Indien overtreding niet kan worden vermeden, is in het onderhavige rapport aangegeven voor welke soorten en met welke onderbouwing ontheffing dient te worden aangevraagd. Indien aanvullend onderzoek noodzakelijk blijkt, kan op basis van de quickscan een gedegen planning daarvan worden gemaakt.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is de opzet van het onderzoek besproken en in hoofdstuk 3 wordt nader ingegaan op het plangebied. In hoofdstuk 4 is de reikwijdte en de doelstelling uit de Wet natuurbescherming beschreven. In hoofdstuk 5 worden conclusies getrokken uit de resultaten van het bureauonderzoek en het veldbezoek, waarna in hoofdstuk 6 de conclusies zijn samengevat. Tot slot worden in §6.4 aanbevelingen gedaan om de ecologische structuur in het gebied te verbeteren en wordt in de bijlage een overzicht van de geraadpleegde literatuur gepresenteerd.

Fig. 1: Overzicht van het plangebied na de ontwikkelingen

2. Opzet en uitvoering van het onderzoek

Het onderhavige flora- en faunaonderzoek bestaat uit twee onderdelen, te weten: een bronnen- en literatuuronderzoek (bureaustudie) en een biotooptoets (veldbezoek). De biotooptoets is door een ecooloog uitgevoerd op 9 januari in de ochtend, bij windkracht zuidzuidwest 4, bewolkt weer en circa 11°C.

2.1 Bureaustudie

Het bronnen- en literatuuronderzoek omvat een bureaustudie, waarbij kaarten zijn geraadpleegd (kenmerken van het landschap waarin het plangebied zich bevindt) en de reeds bekende verspreidingsgegevens van voorkomende beschermde soorten in de regio zijn geraadpleegd. In het bronnen- en literatuuronderzoek zijn het plangebied en het omliggende gebied in een straal van ongeveer 1,5 kilometer onderzocht.

Er zijn diverse bronnen geraadpleegd om een beeld te krijgen van de verspreiding en mogelijk voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied. Aan de hand van deze informatie is een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen, gezien de habitatvoorkeur van de betreffende soorten. Een overzicht van de gebruikte literatuur is opgenomen in de literatuurlijst, die is opgenomen in de bijlage van deze briefrapportage.

2.2 Veldonderzoek

Naast een bureaustudie is een biotooptoets uitgevoerd. Dit betreft een veldbezoek met als doel een inschatting te maken van de ecologische kwaliteiten van het plangebied. De bevindingen van het bronnen- en literatuuronderzoek worden in het veld getoetst en indien nodig aangevuld. Op het moment dat een biotooptoets wordt uitgevoerd, zijn niet alle soorten zichtbaar aanwezig. Diersoorten zijn bijvoorbeeld alleen nachttactief of in een bepaalde periode van het jaar afwezig. Daarom zijn de eisen die soorten/soortgroepen aan hun leefomgeving stellen met betrekking tot vaste rust- en verblijfplaatsen, voedselgebieden en migratierouten vergeleken en getoetst met de situatie in het veld. Op deze manier is ook het belang van het plangebied beoordeeld voor flora en fauna die niet zijn waargenomen gedurende de biotooptoets, maar desondanks toch mogelijk kunnen voorkomen ter plaatse van het plangebied. De resultaten van de biotooptoets betreffen uitsluitend waarnemingen binnen het plangebied.

2.3 Effectenbeoordeling

Op basis van de veldkenmerken van het plangebied en de verspreiding van beschermde soorten, is beoordeeld voor welke beschermde soorten het plangebied van betekenis kan zijn. Bij deze toetsing is alleen gekeken naar de beschermde soorten uit de Wet Natuurbescherming. Deze soorten hebben een Nederlandse of Europese bescherming en moeten worden getoetst op voorkomen en effect. Wanneer effecten optreden of verbodsbepalingen worden overtreden, dan zijn er mogelijk maatregelen nodig om de effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Wet Natuurbescherming.

Algemene soorten zijn niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in Nederland dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt door de meeste projecten. Bovendien geldt voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen zoals weergegeven in artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet Natuurbescherming. Wel geldt de zorgplicht ex artikel 1.11.

3. Beschrijving van het plangebied

3.1 Ligging plangebied ten opzichte van beschermde gebieden en omgeving

Het plangebied is gesitueerd in het oude centrum van Voorburg. Dichtbij de winkelstraat de Herenstraat, op 200 meter van de Vliet.

Op de onderstaande kaart is te zien dat het plangebied geen deel uitmaakt van het Natuurnetwerk Nederland. Het gebied maakt eveneens geen onderdeel uit van een ander beschermd gebied, zoals Natura 2000, belangrijk weidevogelgebied of strategische reservering natuur. De afstand tot en stikstofgevoeligheid van Natura 2000 gebieden is als volgt:

Meijndel & Berkheide - 5 km	status stikstofgevoeligheid <i>gevoelig tot zeer gevoelig</i>
Westduinpark & Wapendal - 7 km	status stikstofgevoeligheid <i>gevoelig tot zeer gevoelig</i>
Solleveld & Kapittelduinen - 10 km	status stikstofgevoeligheid <i>gevoelig tot zeer gevoelig</i>

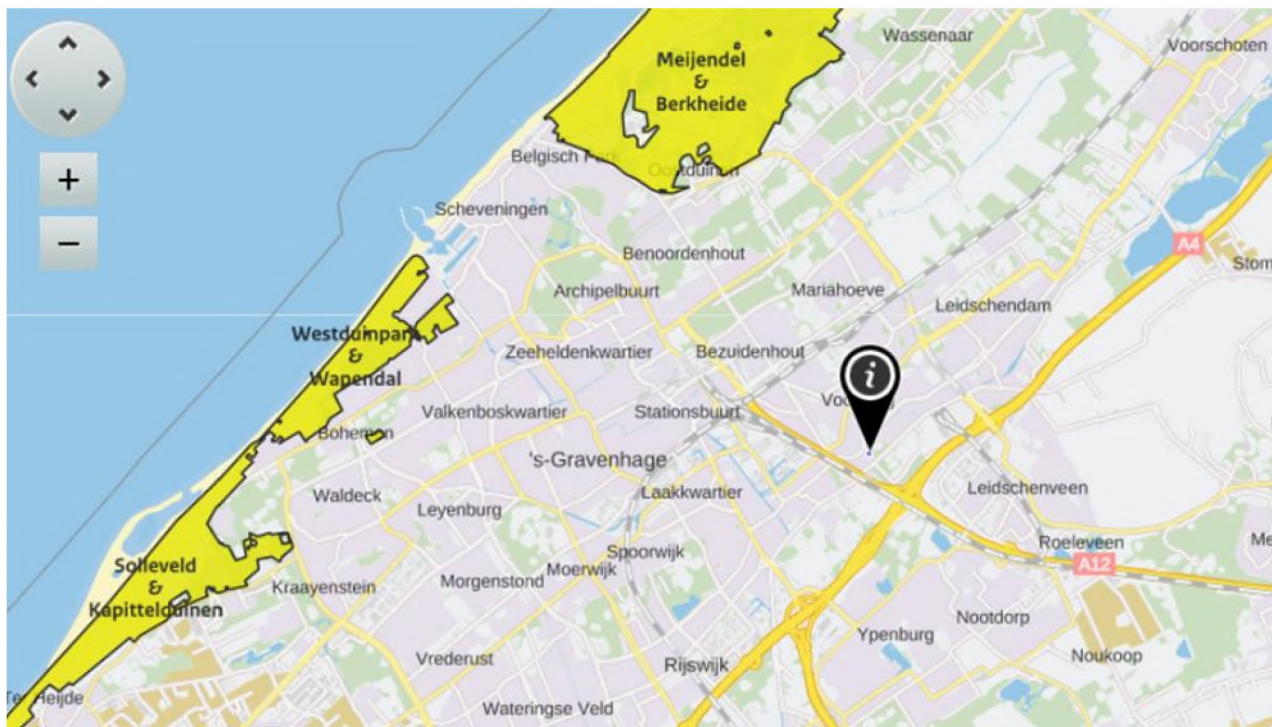

Fig. 2: Ligging plangebied (zwarte i) in een straal van ca 8 km ten opzichte van Natura2000 (geel) en NNN gebieden (licht groen).
Bron: calculator aerius

Fig. 3: Ligging van het plangebied in de verstedelijkte omgeving

3.2 Algemene beschrijving van het plangebied

Het plangebied bestaat meerdere gebouwen, winkelpanden en kantoor met een binnenplaats. Alle gebouwen hebben een plat dak of gebogen plat dak, als van een loods. Er is minimaal groen aanwezig, en minimaal groen binnen de verstorende invloedsfeer. Water is in het plangebied niet aanwezig.

Fig. 4: twee impressies van het plangebied met aanwezig groen

Fig. 5: impressie van het plangebied, vanaf de straat

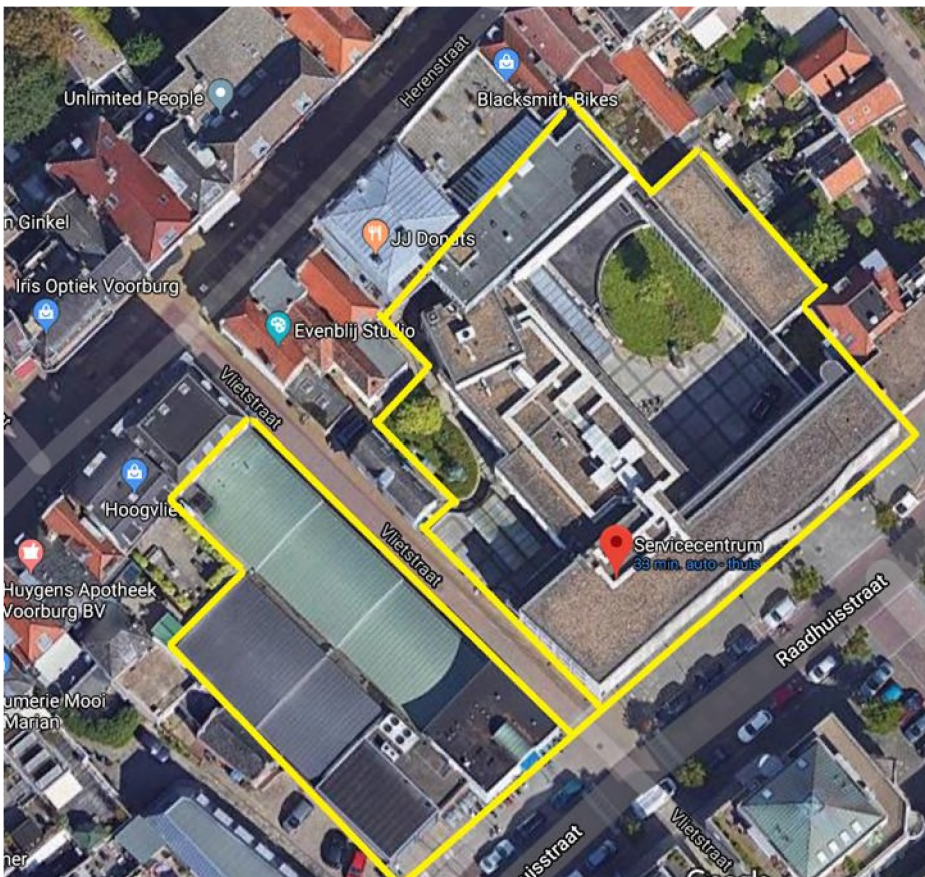

Fig. 5: het plangebied van bovenaf, binnen de gele lijnen

4. Wettelijk kader

4.1 Wet natuurbescherming, onderdeel soorten

Voor soortenbescherming geldt voor deze wet dat deze gericht is op het bereiken of herstellen van een gunstige staat van instandhouding van deze soorten. De wet maakt hiervoor een programmatische aanpak mogelijk. Binnen deze wet wordt de soortbescherming opgedeeld in drie categorieën:

1. De bescherming van alle natuurlijk in het wild levende vogels van soorten die voorkomen in de EU als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn en de niet in die bijlage genoemde geregeld voorkomende trekvogelsoorten (art. 3.1 – 3.4).
2. De bescherming van in het wild levende dieren en planten van soorten die voorkomen in de EU op grond van de Habitatrichtlijn (bijlagen I, II, IV, V) en natuurbeschermingsverdragen (art. 3.5 - 3.9).
3. De bescherming van niet onder de bovenstaande twee categorieën vallende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland, vermeld in de bijlage van de Wet natuurbescherming (art. 3.10 - 3.11). Voor de zoogdier- amfibie- en reptielsoorten opgenomen in deze bijlage geldt geen Europese verplichting tot bescherming. Deze soorten worden beschermd vanwege de breed in de maatschappij levende overtuiging dat deze dieren een bescherming behoeven. De andere in de bijlage opgenomen soorten worden om ecologische redenen beschermd. Hiermee geeft Nederland uitvoering aan de algemene verplichting van het Biodiversiteitsverdrag om kwetsbare en bedreigde dier- en plantsoorten te beschermen.

Verbodsbepalingen: Artikel 3.5

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Uitbreiding verbodsbepalingen en mogelijkheid tot ontheffing of vrijstelling: Artikel 3.10

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. t/m h. (niet van toepassing, zie wettekst).
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

4.2 Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland

Artikel 8.1 vrijstelling ten behoeve van bestendig beheer of onderhoud en de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden.

1. De verboden, bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, van de wet, gelden niet bij de uitvoering van handelingen in het kader van:
 - a. de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;(b,c,d niet van toepassing, zie wettekst)
2. De vrijstellingen, bedoeld in het eerste lid, gelden ten aanzien van de in bijlage 6 genoemde andere beschermde soorten: Aardmuis, Bastaardkikker, Bosmuis, Bruine kikker, Bunzing, Dwergmuis, Dwergspitsmuis, Egel, Gewone bosspitsmuis, Gewone pad, Haas, Hermelijn, Huisspitsmuis, Kleine watersalamander, Konijn, Meerkikker, Ree, Rosse woelmuis, Veldmuis, Vos, Wezel en Woelrat. Bovenstaande soorten zijn derhalve niet beschermd bij de voorgenomen werkzaamheden, wel geldt de zorgplicht.

5. Resultaten en effectenbeoordeling

5.1 Vleermuizen

Resultaten bureauonderzoek

Het plangebied bestaat uit diverse opstallen waarin vleermuizen kunnen verblijven. De meest voorkomende gebouwbewonende vleermuissoort is de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*). Andere soorten die voorkomen in Voorburg en gebruik kunnen maken van gebouwen zijn de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*), meervleermuis (*Myotis dasycneme*) en laatvlieger (*Eptesicus serotinus*).

Er zijn een aantal bomen binnen het plangebied en langs de Raadhuisstraat die binnen de verstorende invloedssfeer van de voorgenomen ontwikkeling staan, waardoor de aanwezigheid van boombewonende soorten als de rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*) bij voorbaat niet kan worden uitgesloten.

Resultaten veldbezoek

De gebouwen zijn geïnspecteerd op plaatsen waar vleermuizen in kunnen verblijven. Geen van de panden beschikt over open stootvoegen, open ventilatievoegen of ruimte achter boeidelen waar vleermuizen kunnen verblijven. De zonneschermen op diverse locaties zijn gesloten systemen die nog in gebruik zijn en dus ongeschikt als verblijfplaats. Geen van de panden heeft een pannendak waaronder vleermuizen een verblijfplaats kunnen hebben.

Op de binnenplaats zitten in de noordoostelijke muur zes zogenaamde gierzwaluwstenen ingemetseld. Van deze stenen is bekend dat zij door vleermuizen gebruikt kunnen worden als verblijfplaats (fig. 6).

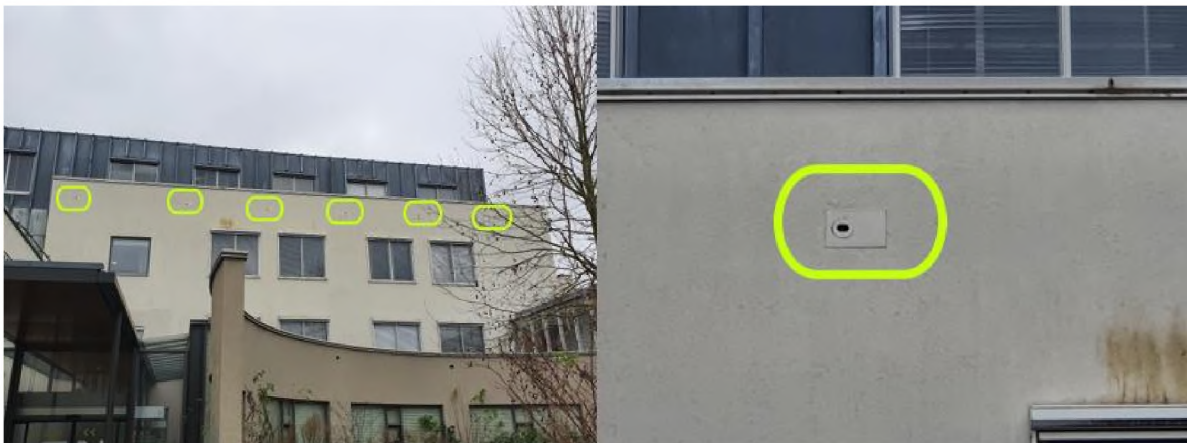

Fig. 6: in de groene vlakken de gierzwaluwstenen waar ook vleermuizen in kunnen verblijven

De bomen in het plangebied en binnen de invloedssfeer van het plangebied zijn geïnspecteerd op holtes, gescheurde takken en losse schors. Dit is niet aangetroffen, waardoor de aanwezigheid van boombewonende vleermuizen binnen het plangebied en binnen de verstorende invloedssfeer van de ontwikkelingen kan worden uitgesloten.

Conclusie vleermuizen

Geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen zijn in het plangebied aanwezig. De zes ingemetselde gierzwaluwstenen kunnen door vleermuizen gebruikt worden als verblijfplaats.

De bomen binnen de verstorende invloedssfeer hebben geen openingen die geschikt zijn voor vleermuizen. Als foerageergebied heeft het plangebied door het grotendeels ontbreken van groen en bomen waarschijnlijk nauwelijks een functie. Het gebied maakt mogelijk deel uit van een lijnelement en wordt daardoor wellicht gebruikt als vaste vliegroute van vleermuizen. Echter tijdens de uitvoering van de voorgenomen ontwikkelingen en erna blijft een mogelijke vliegroute intact. Hier hoeft geen nader onderzoek naar te worden gedaan.

Op basis van het bovenstaande is het niet uitgesloten dat de voorgenomen werkzaamheden negatieve effecten hebben op vaste rust- en/of verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen.

Een nader onderzoek naar vleermuizen moet uitwijzen of de vleermuizen het gebouw gebruiken als zomer, kraam en/of paarverblijf.

5.2 Grondgebonden zoogdieren

Resultaten bureauonderzoek

Volgens verspreidingsgegevens komen geen soorten beschermde zoogdieren voor. Voor steenmarter, die steeds meer in het westen van Nederland wordt waargenomen, zijn de gebouwen ongeschikt vanwege de bouw aard.

Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen zoogdieren of sporen van beschermde zoogdieren waargenomen. Deze worden, gezien verspreidingsgegevens en biotoop, ook niet verwacht in de toekomst. Algemene kleine zoogdieren als muizen kunnen incidenteel in het plangebied aanwezig zijn.

Conclusie grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten zoogdieren aangetroffen. Deze worden gezien de verspreidingsgegevens ook niet verwacht in de toekomst. Voor aanwezige algemene zoogdieren geldt de zorgplicht (zie §6.1).

5.3 Vaatplanten

Resultaten bureauonderzoek

Op basis van verspreidingsgegevens kan de aanwezigheid van beschermde soorten vaatplanten worden uitgesloten.

Resultaten veldbezoek

Beschermde vaatplanten zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. De meeste beschermde planten zijn afhankelijk van een zeer specialistisch biotoop. Geconstateerd is dat het biotoop in het plangebied hiervoor niet geschikt is. Het is zo goed als volledig versteent. Een andere soortgroep vormen de muurplanten. Beschermde planten die op muren voorkomen zijn niet gevonden.

Conclusie vaatplanten

Geconcludeerd kan worden dat de aanwezige vaatplanten geen beschermde status hebben en ontwikkelingen niet in de weg staan.

5.4 Vogels

Resultaten bureauonderzoek

In de verspreidingsgegevens worden over de afgelopen drie jaar meerdere vogelsoorten genoemd. Huismus (*Passer domesticus*), gierzwaluw (*Apus apus*) en andere soorten waarvan het nest jaarrond beschermd is, worden gemeld in Voorburg. De bomen in het plangebied en binnen de versturende invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden kunnen jaarrond beschermde nesten bevatten.

Resultaten veldbezoek

In en in de nabijheid van het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen vogels waaronder huismussen waargenomen. Het dak bestaat overal uit een gesloten plat of bol dak, zonder dakpannen. Alle muren zijn gesloten. In de noordoostelijke muur van de binnenplaats zijn zes gierzwaluwstenen ingemetseld (fig. 6). In deze speciaal voor gierzwaluwen aangebrachte stenen kunnen tijdens het broedseizoen gierzwaluwen tot broeden komen. Gierzwaluwstenen kunnen eventueel ook gebruikt worden door huismussen om in te broeden. Dat is op deze locatie niet mogelijk. De gierzwaluwstenen zitten hoog. Van huismussen is bekend dat zij tijdens het broedseizoen een zanglocatie zoeken dicht bij, bij voorkeur zelfs voor, de ingang van hun nest. Dat is hier niet mogelijk. De dichtstbijzijnde zangpost is op de rand van het platte dak ruim een meter boven de gierzwaluwstenen.

Deze locatie volledig zonder dekking voor predatoren, wordt door huismussen vermeden. Ook voldoet de omgeving niet aan de eisen die huismussen aan hun habitat stellen. Er is geen doornstruik om in weg te vluchten, er is geen los zand om een zandbad te nemen en foerageergebied is nauwelijks aanwezig. Om deze reden is het uit te sluiten dat huismussen gebruik maken van de gierzwaluwstenen om in te broeden.

De bomen het plangebied en binnen de verstorende invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden zijn gecontroleerd op jaarrond beschermde nesten. Jaarrond beschermde nesten zijn niet aangetroffen.

Conclusie vogels

Huismussen zijn in het gebied niet gesignaleerd, noch doet het plangebied dienst als (essentiële) foerageerplaats of schuilplaats voor huismussen. Het habitat is ongeschikt voor huismussen om de gierzwaluwstenen eventueel als nestlocatie te gebruiken. De bomen binnen de verstorende invloedssfeer hebben geen jaarrond beschermde nesten. Het plangebied heeft mogelijk een functie voor de gierzwaluw, een broedvogel waarvan het nest jaarrond beschermd is. Een nader onderzoek naar de aanwezigheid van gierzwaluwen moet uitwijzen of zij in het plangebied broeden.

Algemene soorten vogels kunnen in de struiken en bomen van het plangebied en in de bomen die binnen de verstorende invloedssfeer staan, gaan broeden. Ook kan een algemene broedvogel als de spreeuw (*Sturnus vulgaris*), in de gierzwaluwstenen tot broeden komen. (Hiervoor geldt de zorgplicht (zie §6.2). Aanbeveling is hierbij om de struiken en bomen (indien niet vergunningplicht) binnen het plangebied voor aanvang van het broedseizoen te verwijderen om te voorkomen dat algemene soorten vogels tot broeden komen binnen het plangebied. Het broedseizoen start globaal in maart.

Voor mogelijke nesten van algemene soorten vogels in de bomen binnen de verstorende invloedssfeer van de werkzaamheden geldt dat indien voor aanvang van het broedseizoen wordt begonnen met de werkzaamheden en continue (weekenden uitgezonderd) wordt doorgewerkt, vogels niet tot broeden komen. Indien de werkzaamheden starten tijdens het broedseizoen, moet door een ecooloog voorafgaand aan de werkzaamheden worden nagegaan of verstoring van algemene broedvogels plaatsvindt.

De Wet natuurbescherming biedt bescherming aan alle van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn. De nestbescherming geldt voor alle in gebruik zijnde nesten gedurende het broedseizoen en voor een beperkt aantal soorten jaarrond. Iedere in gebruik zijnde nest is beschermd. Voor het broedseizoen geldt geen vaste periode, globaal wordt uitgegaan van half maart tot half augustus.

5.5 Amfibieën en reptielen

Resultaten bureauonderzoek

Beschermde amfibieën en reptielen kunnen worden uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens.

Resultaten veldbezoek

In het plangebied zijn vanwege de tijd van het jaar geen amfibieën waargenomen. Het plangebied beschikt niet over watergang en is grotendeels versteend.

Conclusie amfibieën en reptielen

Beschermde amfibieën en reptielen kunnen op basis van verspreidingsgegevens en biotoop, een zo goed als volledig versteende omgeving en het ontbreken van water, worden uitgesloten. Binnen het plangebied worden algemene soorten, vanwege hetzelfde biotoop, evenmin verwacht.

5.6 Overige beschermde soorten

Resultaten bureauonderzoek

De soortgroep vissen is niet onderzocht, omdat watergang ontbreekt.

De verschillende soorten libellen, vlinders, insecten en andere ongewervelden die vermeld worden in de

Wet natuurbescherming zijn aanwezig in een ander verspreidingsgebied en biotoop dan het plangebied. Meldingen van deze soorten in het plangebied zijn er niet, het verspreidingsgebied ligt buiten het plangebied.

Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek is vastgesteld dat het biotoop, het plangebied is vrijwel volledig versteend, ongeschikt is voor beschermde soorten libellen en vlinders, vanwege het ontbreken van water, poeltjes of groen dat dienst kan doen als waardplanten.

Conclusie overige beschermde soorten

Met beschermde ongewervelde diersoorten hoeft op grond van biotoop en verspreidingsgegevens geen rekening gehouden te worden.

5.7 Bomen in het plangebied

De aanwezig bomen in het plangebied mogen onder voorwaarde zonder vergunning worden gekapt. Zie hiervoor het omgevingsloket van de gemeente Leidschendam-Voorburg of www.omgevingsloket.nl.

- U mag een boom niet kappen tijdens het broedseizoen. Lees meer op de website van Vogelbescherming Nederland;
- Ook voor het kappen van een dode boom heeft u een vergunning nodig;
- Als uw boom binnen 50 cm van de tuin of het erf van uw burens staat, dan moeten uw burens de aanvraag voor de kapvergunning ook ondertekenen;
- Bent u niet de eigenaar van de te kappen boom? Dan moet u schriftelijke toestemming van de eigenaar hebben om een kapvergunning aan te kunnen vragen. Als de gemeente eigenaar is, kunt u volstaan met een Melding Openbare Ruimte.

U heeft geen kapvergunning nodig in de volgende situaties:

- Boom heeft op 130 centimeter hoogte een stamomtrek van minder dan 80 centimeter. Heeft de boom meerdere stammen, dan meet u de dikste stam;
- Voortuin kleiner dan 50m²;
- Achtertuin kleiner dan 125m²;
- Let op, is uw voor- en achtertuin aangesloten en meer dan 175m², dan heeft u wel een kapvergunning nodig.

6. Effecten, verplichtingen en aanbevelingen

Uit bureaustudie en biotooptoets is naar voren gekomen dat het mogelijk is dat met de plannen vaste rust- en verblijfplaatsen of belangrijk leefgebied wordt aangetast van de in de Wet natuurbescherming beschermde vleermuissoorten en gierzwaluwen.

Vleermuizen

Nader onderzoek is nodig om het voorkomen van vleermuizen met zekerheid vast te stellen, dan wel uit te sluiten. Tijdens het uitvoeren van vleermuisonderzoeken wordt gewerkt volgens het landelijk vastgestelde vleermuisprotocol (opgesteld door Gegevensautoriteit Natuur, Zoogdiervereniging en Netwerk Groene Bureaus, 2017) en zal worden beoordeeld in hoeverre het plangebied een functie heeft als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen.

Vaste rust- en verblijfplaatsen kunnen voor vleermuizen meerdere functies bezitten, namelijk als:

Zomerverblijfplaats: 15 april - 15 augustus;

Kraamverblijfplaats: 15 mei - 15 juli;

Paar- en zwermverblijfplaats: 15 augustus - 1 oktober;

Winterverblijfplaats: vlak voor of vlak na de winter (periode afhankelijk van de weersomstandigheden).

In het geval daadwerkelijk vleermuizen aanwezig zijn in het plangebied, dan is een ontheffing noodzakelijk, deze moet worden aangevraagd. Hiervoor dienen ten eerste tijdelijke (mitigerende) maatregelen genomen te worden. Elke verblijfplaats dient minimaal één jaar voor het ingaan van de werkzaamheden in viervoud te worden gecompenseerd. Bijvoorbeeld een paarverblijf in een boom die wordt gekapt kan worden gemitigeerd door het ophangen van vier paarverblijfkasten in de nabijheid van het plangebied.

Ten tweede moeten in de nieuwbouw permanente (compenserende) maatregelen worden genomen. Ook dit dient in viervoud te geschieden. Bijvoorbeeld voor een gebouw dat gesloopt gaat worden waarin een kolonie dwergvleermuizen heeft gezeten worden in de nieuwbouw minimaal vier compenserende vleermuis kraamverblijven ingebouwd.

De planning voor een plangebied waarin vleermuizen verwacht kunnen worden kan dan als volgt uitpakken:

Het nader onderzoek loopt tot en met september 2020. In oktober wordt de vergunning aangevraagd.

Tevens worden in oktober de mitigerende maatregelen genomen.

De daadwerkelijke werkzaamheden in het plangebied kunnen dan, indien de vergunning wordt verleend, plaatsvinden vanaf oktober 2021.

Gierzwaluwen

Een nader onderzoek naar gierzwaluwen is noodzakelijk om de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van deze vogels in het plangebied met zekerheid vast te stellen of uit te sluiten. Tijdens het uitvoeren van onderzoeken wordt gewerkt volgens het landelijk vastgestelde protocol (opgesteld door Gegevensautoriteit Natuur, Zoogdiervereniging en Netwerk Groene Bureaus, 2017). Voor gierzwaluwen bestaat het nader onderzoek uit drie veldbezoeken voor zonsondergang tussen 1 juni – 15 juli 2020, waarvan minimaal één keer tussen 20 juni en 7 juli (jongen aanwezig).

Indien nestlocaties worden vastgesteld dan moet in het verbouwde object per aangetroffen nest, minimaal één op één gecompenseerd worden. Wanneer gierzwaluwen daadwerkelijk worden aangetroffen kunnen door de bouwperiode mitigerende maatregelen noodzakelijk blijken.

Uit bureaustudie en biotooptoets is tevens naar voren gekomen dat het mogelijk is dat algemene soorten vogels in het plangebied gaan broeden. Zie hiervoor §6.2.

De zorgplicht van de Wet natuurbescherming is altijd van toepassing. Hieronder wordt geadviseerd hoe aan deze zorgplicht invulling kan worden gegeven.

6.1 De zorgplicht zoals weergegeven in artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Zodra een in het wild levend dier wordt aangetroffen tijdens de werkzaamheden kan deze worden gevangen en direct worden overgeplaatst naar een geschikte habitat in de nabijheid van het plangebied.

6.2 De zorgplicht specifiek voor vogels in artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Indien de werkzaamheden starten binnen het broedseizoen, mogen deze pas uitgevoerd worden indien vooraf door een deskundig ecoloog is vastgesteld dat geen verstoring van broedvogels zal plaatsvinden. Tot de mogelijkheden behoort aanvangen voor het broedseizoen en doorwerken met continue verstoring tijdens het broedseizoen, zodat vogels niet tot broeden komen. Eveneens is het mogelijk in het broedseizoen te starten als het gehele gebied ongeschikt is gemaakt voor broedvogels.

6.3 Overzicht van onderzochte soortgroepen en onderzoeksresultaten

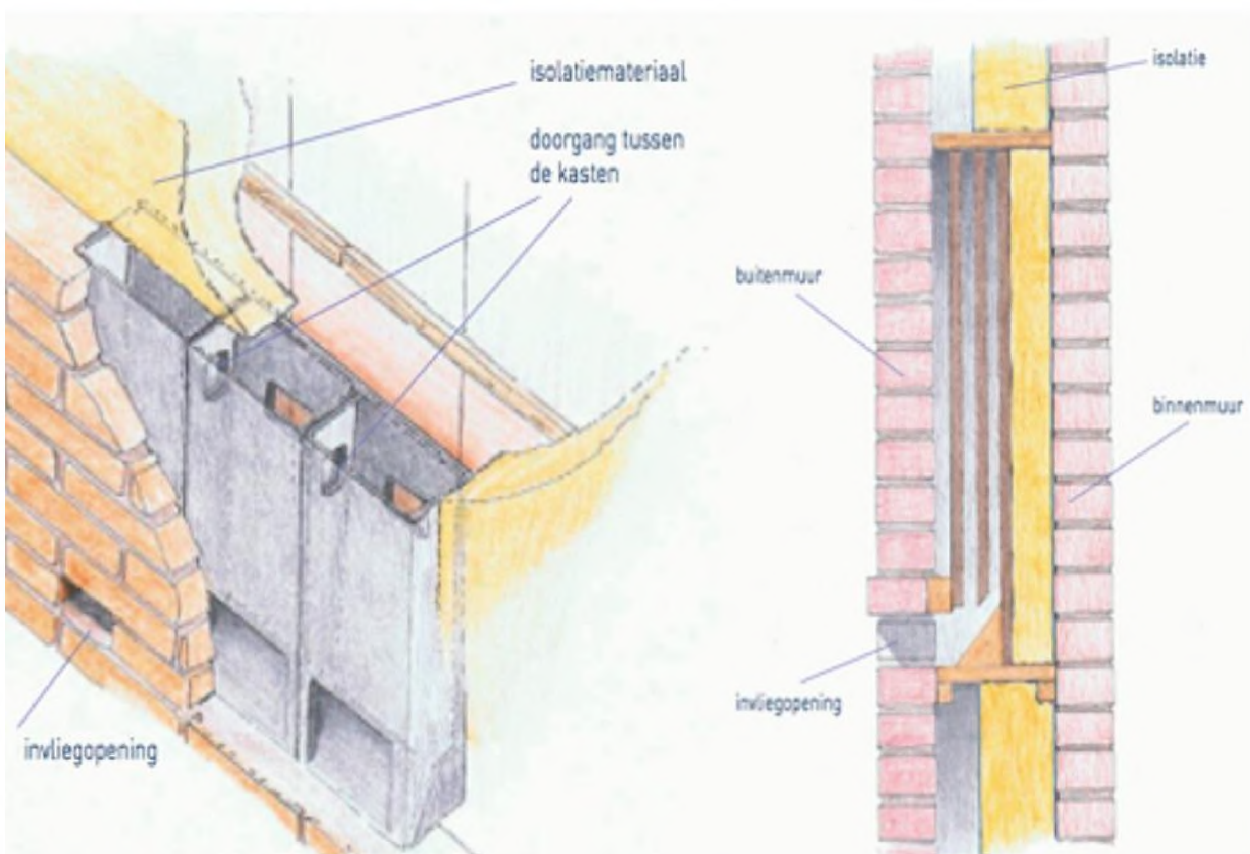
Soort(groep)	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffing	Bijzonderheden/opmerkingen
Vleermuizen	Mogelijk	Ja	Mogelijk	Nader onderzoek naar de functie van het plangebied voor vleermuizen is noodzakelijk.
Grondgebonden zoogdieren	Nee	Nee	Nee	Geen beschermde soorten aanwezig.
Vogels	Mogelijk*	Ja	Mogelijk	* Nader onderzoek naar de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van gierzwaluwen is noodzakelijk om de aanwezigheid met zekerheid vast te stellen of uit te sluiten. En wanneer in het broedseizoen wordt begonnen met de werkzaamheden dient door een deskundig ecoloog een broedvogelcheck te worden uitgevoerd voor algemene soorten.
Amfibieën en reptielen	Nee	Nee	Nee	Geen beschermde soorten aanwezig.
Vaatplanten	Nee	Nee	Nee	Geen beschermde soorten aanwezig.
Overige soorten	Nee	Nee	Nee	Geen beschermde soorten aanwezig.

Geadviseerd wordt om de onderzoeksresultaten voor te leggen aan het bevoegd gezag om na te gaan of zij kunnen instemmen met de onderzoeksresultaten en bovengenoemde conclusies.

6.4 Aanbevelingen

Naast de consequenties die voortkomen uit de Wet natuurbescherming geven wij in relatie tot de voorgenomen nieuwbouw de volgende aanbevelingen met als doel de ecologische structuren in de omgeving te versterken.

Voor vleermuizen zouden open stootvoegen aangebracht kunnen worden in muren, of vleermuiskasten kunnen worden geplaatst in de spouw of tegen de muur op >2,5 meter hoogte in nieuw te bouwen woningen. Eveneens kunnen vleermuisstenen worden ingemetseld (foto links boven). Zie literatuurlijst voor vermelding naar brochure vleermuisvriendelijk bouwen.

Vrijwel onzichtbare inbouw van vleermuisstenen en technische informatie over de plaatsing daarvan.

- er kunnen neststenen worden aangebracht ten behoeve van huismussen en gierzwaluwen (foto's rechtsboven en links midden). Deze beschermde soorten verliezen steeds meer nestmogelijkheden.

- voor huismussen blijken uit onderzoek zogenaamde mussenvides (onderste foto's) uitstekend te functioneren als nestplaats. Deze zijn gemakkelijk en relatief goedkoop in te bouwen in nieuwe woningen.

Huismussen hebben schuilplaatsen in de directe omgeving van het nest nodig. Hiervoor kunnen bomen en/of struiken worden aangeplant. Een kleine plaats waar een zandbad genomen kan worden door de huismus moet ook aanwezig zijn.

- het planten van bomen en struiken voor vogels en vleermuizen verdient aanbeveling. Het beste zijn, ecologisch gezien, inheemse bes- en bloemdragende struiken en planten. Een haag van meidoorn, lijsterbes en liguster langs de rand van het plangebied zorgt voor schuil- en foerageermogelijkheden voor vele soorten dieren.

Checklist groen bouwen

Verstedelijking draagt bij aan het verlies van biodiversiteit, maar de bouw biedt ook kansen. Voor sommige dieren zijn onze steden en dorpen zelfs het belangrijkste leefgebied. Daar kan iedereen een steentje aan bijdragen.

Met de Checklist Groen Bouwen kan iedere bouwonderneming, architect of projectontwikkelaar zijn projecten en ontwerpen natuurvriendelijker maken. Het beantwoorden van enkele simpele ja/nee vragen leidt tot eenvoudige soortbeschermingsmaatregelen.

<https://www.checklistgroenbouwen.nl/>

Literatuur en bronvermelding

Atlas van de Nederlandse vleermuizen, Limpens e.a. KNNV 1997

Bats of Britain and Europe, C. Dietz en A. Kiefer, Bloomsbury 2016

www.vleermuis.net, voor up-to-date kennis van vleermuizen

Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*, versie 1.0, juli 2017, BIJ12

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON)(Redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland

Kennisdocument Rugstreeppad, *Bufo calamita*, Versie 1.0, juli 2017, BIJ12

Kennisdocument Gierzwaluw *Apus apus*, Versie 1.0, juli 2017, BIJ12

Stichting RAVON: www.ravon.nl

Nederlandse Oecologische Flora. Wilde planten en hun relaties. Weeda e.a. 1985-1994

Verspreidingsatlas planten. 13 mei 2014, <http://www.verspreidingsatlas.nl/planten>

Sovon Vogelonderzoek Nederland: www.sovon.nl

Vereniging Vogelbescherming: www.vogelbescherming.nl

Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep, Ministerie van LNV, 2009

Atlas van de Nederlandse Zoogdieren, Zoogdierversameniging 2016, S. Broekhuizen et al.